

Література:

1. Berger J. Ways of Seeing. London : BBC and Penguin Books, 1972. 180 p.
2. Sontag S. On Photography. New York : Penguin, 2010. 207 p.
3. Barthes R. Camera Lucida: Reflections on Photography. New York : Hill and Wang, 1980. 119 p. https://monoskop.org/images/c/c5/Barthes_Roland_Camera_Lucida_Reflections_on_Photography.pdf
4. Rose G. Visual Methodologies: An Introduction to Researching with Visual Materials. London : SAGE Publications, 2016. 455 p. https://miguelangelmartinez.net/IMG/pdf/2016_rose_visual_methodologies_intro_ch1.pdf
5. Мараховська К.Д. Фотопроект VISIUM. Одеса, Україна, 2025. <https://www.facebook.com/events/25815060328119678>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-614-3-2-78>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОРІЄНТАЦІЇ МОЛОДІ: АМЕРИКАНСЬКИЙ І УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТИ

Тростянецький Н. К.
здобувач другого курсу
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна

У сучасному медіапросторі відбуваються глибинні трансформації, пов'язані зі зміною способів виробництва, поширення та споживання аудіовізуального контенту. Традиційне телебачення поступово втрачає статус домінуючого медіа, поступаючись цифровим платформам і стримінговим сервісам [1, с. 15]. Водночас телесеріали залишаються одним із найвпливовіших форматів екранного мистецтва, особливо серед молодіжної аудиторії.

Проблематика екранних мистецтв, телебачення та масової культури розглядається у працях українських і зарубіжних дослідників, зокрема Лариса Брюховецька, Олександр Мусієнко та інших [2, с. 12; 4, с. 33].

Екранна культура визначається як сукупність візуально-комунікативних практик, що формують сучасний інформаційний простір. Телесеріали як її складова виконують не лише розважальну, а й соціалізуючу функцію. Дослідники зазначають, що масова культура здатна транслювати соціальні норми, формувати ідентичність та впливати на ціннісні орієнтації аудиторії.

Перші телесеріали виникли у США в 1930-х роках як елемент телевізійного мовлення. Вони були орієнтовані переважно на жіночу аудиторію, що сприяло появі жанру «мильних опер» [5, с. 14].

У другій половині XX століття відбулося жанрове розширення серіального продукту: з'явилися ситкоми, детективи, мелодрами та фантастичні серіали.

У 1980–1990-х роках телесеріали набули глобального поширення, перетворившись на важливий елемент міжнародного культурного обміну [7, с. 73]. Телесеріал займає проміжне місце між кінематографом і телебаченням. Його специфіка полягає у серійності, тривалому розвитку сюжету та глибокій розробці персонажів.

Серіальна форма дозволяє формувати емоційний зв'язок із глядачем і забезпечує регулярність споживання контенту [6, с. 64]. Крім того, телесеріали є доступними для широкої аудиторії та виконують важливу соціокультурну функцію [3, с. 31].

Цифрова революція суттєво змінила медіаландшафт. Поява стримінгових платформ призвела до трансформації моделей дистрибуції контенту. Серед ключових змін: відмова від телевізійної сітки мовлення, поява binge-watching, персоналізація контенту, підвищення якості серіального виробництва [8, с. 95]. Ці процеси сприяли формуванню нового типу глядача – активного користувача медіа.

Покоління міленіалів сформувалося в умовах переходу до цифрових технологій, тоді як покоління Z виросло вже в повністю цифровому середовищі. Основні характеристики покоління Z: висока медіаактивність, кліпове мислення, прагнення до самовираження, чутливість до соціальних проблем [9, с. 21]. Ці особливості визначають специфіку сприйняття серіального контенту.

Американські телесеріали є потужним інструментом культурного впливу, що формує поведінкові моделі та світогляд молоді. Вони впливають на соціальні ролі, мовлення, стиль життя та ціннісні орієнтації. Зокрема, серіали популяризують індивідуалізм і культуру самореалізації.

Сучасні серіали сприяють розвитку цифрової культури, популяризуючи створення контенту та активність у соціальних мережах. Вони впливають на розвиток блогінгу, формування інфлюенсер-культури та нові форми комунікації. Таким чином, серіали стають важливим чинником формування цифрової ідентичності молоді.

Сучасні телесеріали активно порушують соціально значущі теми, зокрема психічне здоров'я, гендерні питання, соціальну нерівність та екологічні проблеми [10, с. 67]. Це сприяє розвитку критичного мислення та соціальної свідомості молоді.

Український аудіовізуальний простір активно реагує на глобальні тенденції, адаптуючи їх до національного культурного контексту [4, с. 39]. Сучасні українські проекти характеризуються соціальним реалізмом,

психологічною глибиною та актуальною тематикою. Вони відображають специфіку українського суспільства та досвід молодого покоління.

Сучасна медіакультура характеризується взаємодією глобальних і локальних процесів [7, с. 80]. Американські серіали задають світові тенденції, тоді як національні медіа адаптують їх відповідно до власної культурної специфіки. Цей процес визначається як глокалізація культурного простору.

Таким чином, телесеріали є важливим елементом сучасної екранної культури, що суттєво впливає на формування світогляду молоді. Їх трансформація в умовах цифровізації відображає загальні тенденції розвитку медіасередовища. Американські серіали виступають глобальним культурним чинником, тоді як український контент демонструє здатність до адаптації та збереження ідентичності.

Література:

1. Lotz A. D. *The Television Will Be Revolutionized*. – New York: NYU Press, 2014.
2. Брюховецька Л. І. *Кінематограф і глядач*. – Київ: Логос, 2005.
3. Мусієнко О. С. *Екранні мистецтва: сучасні аспекти*. – Київ: Ін-т мистецтвознавства, 2010.
4. Мізяк В. В. *Масова культура і медіа*. – Львів: ЛНУ, 2012.
5. Hilmes M. *Only Connect: A Cultural History of Broadcasting in the United States*. – Boston: Wadsworth, 2011.
6. Mittell J. *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling*. – New York: NYU Press, 2015.
7. Straubhaar J. *World Television: From Global to Local*. – Los Angeles: Sage, 2007.
8. Jenner M. *Netflix and the Re-invention of Television*. – London: Palgrave Macmillan, 2018.
9. Twenge J. M. *iGen: Why Today's Super-Connected Kids Are Growing Up Less Rebellious*. – New York: Atria Books, 2017.
10. Barker C. *Cultural Studies: Theory and Practice*. – London: Sage, 2016.